

Kolláth György

Bolsevista harmadolás

Bolsevista a miniszterelnök felfogása? Igen. Cezarománia, bonapartizmus is sommás ítélete? Csuda tudja. Caesar és Napóleon (formátumban, hátrahagyott értékekben) csak egy(szer) volt: a történelemben nincs reinkarnáció. „Bolseviktossal” tréfálkoznak a facebook-on: ez találó. Orbán Viktor maga „a” rendszer. Demokratizmusában üres, végzetesen egy kézben (jobb-lábban?) összpontosul az orbáni berendezkedés: mely 3 év alatt öntörvényű, avított, giccses, süllyedő pályára állt. Unják és utálják. Tele van feloldhatatlan ellentmondásokkal. Erőkultusz, torz én-tudat és nagyravágyás, ám vele szemben kisszerű lódítás, nívótlanság és a túltengő egóhoz mért versenyképtelenség: (kutya)ütős akciózás és parttalan ötletelés, de vele szemben megalapozottságbeli úr és külső-belső kontroll-hiány: a teljes államgépezetben brutális tarvágás és konszolidátlanság, így a kimeneti oldalon tehetségtelenség, szolgálékúság, szpáhi szipoly és mantrás alibi-játék. Bomlás és tündérmese. Futballnyelven: kettes mezben szólista támadó fedezet, egyben intéző, söprögető és ék, aki nem védekezik, nem passzol, sípszónál nem áll meg, rendre beszél, lesre szalad, győzni képtelen, veszíteni sose tudott. Területet fog(lal), mert az nem mozog.

Dermesztő totálkép rajzolódik ki, plusz sorjáznak alságos, bornírt részletek (száműzött piacgazdaság, kiherélt jogállam, taccsra vágott közhatalmi ágak, megnyirbált emberi jogok, lesajnált uniós vállalások). Az átfogó alkotmányos üzemzavar mégsem, így sem rendelődhet alá a - kamuból színlelt hátrálást esetleg megengedő - részleteknek.

De facto (miniszter)elnöki rendszer van Magyarországon: annak egy verbálisan ócska, turulos-nosztalgikus, hatalom-technikailag zsarnoki, paternalista, ugyanakkor összjátékra, alkotmányos értékekre, garanciákra mit sem adó változata útján. Ez önmagába(n) kódolt kudarc, de a bukás és a távozás napja eltérő. Vannak ideológiai kamuk, taposóaknak, zűrös részletek az Alaptörvényben (AT), mégsem ezektől tarthatatlan a szisztéma. Fő baja, hogy megreformálhatatlan: strukturális és fenntartható jobbítása reménytelen. Fejlődésre, önkorrekcióna képtelen, ám rövidtávú túlélést a banki tartalék még fedezhet. Logikája

kizárólag hatalmi: de uralni és igazgatni, azaz hozzáértően kormányozni nem ugyanaz. Kiveszett a minőség, az ésszerűség, a fair normák és módok szerinti rend az állam működéséből. Helyét hátrafelé köpködés, napi tűzoltás, link duma és nemzeti ajándék-osztogatás tölti be. Taktikai (ki)fogás: mondjon bárki csak egy valódi, konkrét (mű)hibát!

Ha a lejtmenet egyetlen okát kéne megjelölni, az a bűvös parlamenti 2/3 volna. '89-90 táján ezt a pártok kölcsönös bizalmatlansága hozta létre. Senki ne győzhesse túl magát. Majd az a belátás tartotta fenn, hogy négy évre választott gárda ne tehesse 10-20 évre tönkre vagy kényszerpályára az országot. Az ezredfordulón ez akadályozta meg a teljes felfordulást. 3 éve viszont épp' a 2/3 a jókora bármiféle átalakításnak, személyügyi melléfogásnak. A közelébe se enged senkit a főerő a saját elhatározásainak. A magyar közjog megbundázott intézménye ez az arányszám. Vele oda jutottunk, hogy a 2/3 három-harmadnyi, sőt a 9-12 évre, vagyis plusz 2-3 ciklusra bebetonozódott személyügyi döntések miatt, kvázi négy-harmadnyi gyakorlatot létesített.

A Ház 20 évének 2/3-os gyakorlatában addig kerestek közbülső megoldást, amíg – a 386 mandátum adott megoszlásától függetlenül - kiegyezésre jutottak. Például alkotmánybíró-jelölés: egy innen, egy onnan, még ha az a nívó rovására is ment. Fifti-fifti volt az úzus, sosem 2/3:1/3 kiporciózva. Működött. Az alkotmányosság, az élő közjog ugyanis nem pusztán 78 írott §, hanem fair közpolitikai kompromisszum, szokásjog, kooperáció, illem és belátás is. A szerencse forgandó. A demokrácia intézményi kapcsolatokra, biztosítékokra épülő mód, nem személyi víziók által kézi vezérelt gyorsnászád.

Ez a rezsím tört meg 2010-ben, sőt ráakódott pártszolgálatosok posztra vezényletével. Az egy ciklusra választott bolsevik győztes visz mindent, statuál bármit évtizedekre. Kidumálással leplezni próbált, mégis céljában és eredményében önérdékű közhatalmi és jogpolitika szab(ott meg) mindent. Egyirányú „felhalmozás” jött élből és tarol(t), 5 lépésben. 1) Átszervezik, átnevezik X alkotmányos intézményt. Gyakorlatilag mindent. 2) Stratégiai csúcspozíciót hoznak létre benne, zömmel egy személyre kialakítva. 3) 9-12 éves mandátummal betonozzák be, teszik szinte leválthatatlanná a már előre kiszemeltet. 4) Ájtatos képpel beleültetnek egy vagy több bizalmast (nicknevük: orbaniták), majd már együtt színlelik a poszt függetlenségét. /Kivételt talán két fő képez./ 5) Ellehetetlenítik, elkedvetlenítik, szinte kalodába zárják az utánuk jövőket. Ekként a kormányfőnél semmiféle olyan ajánlás, változás-igény nem tárgyalási alap, mely az 5 lépcső lényegét és összefüggését érintené. Ehhez képest zsenge ellenzéki duma, a csőlátás, a naivitás csúcsa, hogy/ha ígérük: szerzett jogot nem sértünk, senkit fel nem állítunk.

A demokratikus parlamenti ellenzék választhatott volna más stratégiát, taktikát az 1. perctől? Igen. Kijelentvén: 2010 nyarától más a mandátumhelyzet, mint volt 20 éven át. Az alkotmányos szokás- és értékrend nem módosulhatott volna, mégis lefokozódtunk 1/3-ra. De nem nullára! Így, ha még 1/3-nyi érdemi beleszólást és együtt-döntést sem kapunk, akkor a demokratikus alkotmányosság védelmében következetesen félre állunk. Bojkott indul minden minősített többségű közjogi lépésre, előre vetítve, hogy fordulat esetén mindaz nem marad érintetlen. Ez 2010 közepétől hiteles(íthető) lett volna sok összefüggő, pozitív, (kül)honi akcióval, legitimációs következetességgel. Másként történt. Felállt a demokratikus oldal hófehér vívóruhában sportfegyverrel, csak hogy a túloldal petrencés rúddal ágyékon ütötte, kinevette, vergődni hagyja, átlép rajta. (Azóta is.)

Mi is a 2/3: egy korábban, találmra belótt arányszám, érdemben pedig az Alkotmánybíróság (AB) szerint „a minősített többség nem egyszerűen ...formai előírása, hanem olyan alkotmányos garancia, amelynek lényeges tartalma az országgyűlési képviselők közötti széles körű egyetértés. L.: 1/1999. (II. 24.) AB határozat, ABH 1999. 25. Mindez az alkotmányos berendezkedés alapjainak megőrzésétől elválaszthatatlan. Nem maga az arányszám, hanem annak eredete, (ind)oka, egyetértő kritériuma a döntő. A 2/3 hatásköri és formai előfeltétel, nem érdemi adu. Mennyiségileg valamivel több, mint a határozatképesség. Érdemi

meghatározó szerepe nincs: tartalmilag egy minősített többségű döntés éppúgy lehet jó, mint rossz, alkotmányos vagy alkotmányosértő. Ez nyilvánvaló egy önkormányzatnál, miért nem az fentebb?

Lehetne, volt is más garancia, ill. mérték: pl. a 4/5. Ma sem mellőzhetnék a többség-kisebbség konszenzusát a legsúlyosabb, rendszerelvű, 4 éves cikluson túl mutató, pártsemleges ügyekben. Egy legitimitásában hiányos, otromba alkotmányozás már csak ezek miatt is, lehetne igazoltan alkotmányosértő. Az alkotmányozó és a törvényhozó hatalom nem esik egybe: az előbbinél muszáj lennie minőségi többletnek is.

Miért nem tűnt fel a kormányoldal őrjöngése, amikor csak szóba került a legitimitásukat rontó bojkott? Ám a demokratikus oldalon se valós, erős cél, se okos alternatív mód, se karakán kiállítás, se egység, se markáns közjogi aprómunka nem volt. Ma sincs. Míves közjogi összefogás sincs! Naiv próbáléggömb a demokraták megüzent, kormányoldalról kapásból visszavert kiegyezési próbája: ti., együtt vizsgáljanak felül szövegszerűen néhány alaptörvényi képtelenséget. Nem-nem. Olyan ez, mint amikor a bárány feltét(el) nélküli tökfőzeléket ajánl vacsorára a ragadozónak?! Klasszikus mottó: látszódj báránynak, de legyél belül oroszlán, azok között, akik oroszlánként tetszelegnek, de belül birkák!